

Szanowny Pan
Jan Grabski
p.o. Dyrektora
Departamentu
Środowiska Rolnictwa i Geodezji
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Małopolskiego
ul. Raclawicka 56
30-017 Kraków

Szanowny Panie Dyrektore,

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 lutego 2011 r. znak SR.VI.433.1.5.2011 dotyczące określenia sektora, do którego zgodnie z systematyką rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r.¹ zaliczyć należy związek spółek wodnych, Departament Rybołówstwa przedstawia swoje stanowisko w sprawie.

Tworzenie i funkcjonowanie spółki wodnej i związków takich spółek zostało uregulowane w Dziale VII ustawy *Prawo wodne*. Przypisanie spółki wodnej do określonego sektora jest istotne w kontekście podziału kwot budżetu LSROR, zgodnie z § 1 pkt 6 rozporządzenia. Przypisanie danego podmiotu do konkretnego sektora ma również znaczenie w kontekście ustalanie składu komitetu LGR, w którym co najmniej połowę składu stanowią podmioty reprezentujące sektory gospodarczy i społeczny.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia członkami lokalnej grupy rybackiej są podmioty sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Członkami sektora publicznego są w szczególności gminy, powiaty, uczelnie publiczne, jednostki badawczo-rozwojowe, państwowe lub samorządowe instytucje kultury oraz państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych przepisów w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorców. Członkami sektora społecznego są w szczególności osoby fizyczne działające na rzecz rozwoju obszaru objętego LSROR, związki zawodowe, stowarzyszenia oraz fundacje działające na obszarze objętym LSROR, w tym organizacje zrzeszające rybaków. Do sektora gospodarczego przepis rozporządzenia każe zaś zaliczać w szczególności przedsiębiorców i osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie rybactwa śródlądowego.

¹ rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” (Dz.U. Nr 162, poz. 1292 oraz z 2010 r. Nr 36, poz. 200), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Użycie w przepisie wyrażenia „w szczególności” implikuje fakt, że katalog podmiotów wymienionych w rozporządzeniu jako przedstawiciele danego sektora ma charakter otwarty. W przypadku gdy dany podmiot nie został wprost wymieniony jako reprezentant danego sektora, należy uznać, że jest przedstawicielem tego z nich, z którego przedstawicielami wymienionymi we właściwym przepisie dzieli najwięcej wspólnych cech.

Aby rozstrzygnąć o charakterze związku spółek wodnych i o przypisaniu go do konkretnego sektora wymienionego w rozporządzeniu, najpierw należy rozstrzygnąć o charakterze prawnym spółki wodnej. Zgodnie bowiem z treścią art. 164 ust. 9 ustawy *Prawo wodne*, do związków spółek wodnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółek wodnych. Związkom spółek wodnych ustawa nie poświęca odrębnych regulacji, poza przepisem która określa inny organ właściwy do sprawowania nadzoru nad funkcjonowaniem tych podmiotów. Dlatego uznać należy, że skoro specyfika obu podmiotów jest taka sama, to spółka wodna i związek tych spółek należą do tego samego sektora.

Zgodnie z art. 164 ust. 1 ustawy *Prawo wodne*, spółki wodne są formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne i mają na celu zaspokajanie wskazanych ustawą potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami. Spółki wodne są osobami prawnymi, o czym przesądza art. 165 ust. 4 ustawy *Prawo wodne*. Do zadań spółek wodnych należy w szczególności wykonywanie, utrzymywanie oraz eksploatacja urządzeń służących do zapewnienia wody dla ludności, ochrony przed powodzią, melioracji wodnych itp. (otwarty katalog zadań formułuje art. 164 ust. 3 ustawy *Prawo wodne*). Z dalszych przepisów regulujących funkcjonowanie spółek wodnych i ich związków, do których zgodnie z art. 164 ust. 9 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółek wodnych, wynika, że **nie są to podmioty wprost wymienione w przywołanym § 1 pkt 2 rozporządzenia jako przedstawiciele jednego z trzech sektorów.**

W opinii Departamentu Rybołówstwa spółek wodnych i ich związków **nie można zaliczyć do sektora publicznego.** Spółki wodne ani ich związki nie należą bowiem do żadnej kategorii wymienionej wprost w § 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia, nie posiadają również wielu istotnych elementów wspólnych z podmiotami wymienionymi w tym przepisie jako przykładowi reprezentanci sektora publicznego. W skład spółek wodnych wchodzić mogą osoby fizyczne i prawne, a członkostwo w takiej spółce jest dobrowolne. W skład związków spółek wodnych wchodzić zaś spółki wodne. Spółki wodne nie są zatem takimi osobami prawnymi prawa publicznego jak gminy czy powiaty. Istotne znaczenie ma również charakter zadań realizowanych przez spółki, który odróżnia je od jednostek samorządu terytorialnego, organów administracji rządowej czy innych agencji realizujących zadania publiczne. Działania takich podmiotów mają przynosić korzyści całemu społeczeństwu, a nie wąskiemu kręgowi uczestników danego przedsięwzięcia. Art. 164 ust. 1 ustawy *Prawo wodne* wskazuje, że spółki wodne mają na celu zaspokajanie wskazanych ustawą potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami, co korespondować może z terminem „zadania o charakterze użyteczności publicznej” zdefiniowanym w ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o *gospodarce komunalnej*. Jednak art. 164 ust. 2 ustawy *Prawo wodne* precyzuje, że spółki wodne, zapewniając zaspokojenie **potrzeb zrzeszonych w nich osób** w dziedzinie gospodarowania wodami, **mogą podejmować prowadzenie działalności umożliwiającej osiągnięcie zysku netto.** Zatem funkcjonowanie spółek wodnych nie polega wyłącznie na działaniu w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych, co charakteryzuje zadania o charakterze użyteczności publicznej.

Więcej wątpliwości budzi przynależność spółek wodnych i ich związków do dwóch pozostałych sektorów. **Nie wydaje się jednak zasadnym, by spółki wodne i ich związki zostały zaliczone do sektora społecznego**, który wymienia podmioty prowadzące szeroko rozumianą działalność na rzecz lokalnej społeczności, nie mającą charakteru gospodarczego, usługowego, dochodowego itp. Sektor społeczny w swoim założeniu reprezentują organizacje społeczne takie jak stowarzyszenia, które realizują niezarobkowo swoje cele zmierzające np. do aktywizacji lokalnej społeczności, promocji określonych zachowań, organizacji życia kulturalnego. Zdaniem Departamentu Rybołówstwa działalność spółek najbardziej zbliża je do podmiotów wymienionych jako przedstawiciele sektora gospodarczego. Przemawia za tym fakt, że **prowadzona przez spółki wodne działalność jest ukierunkowana na wykonywanie, utrzymywanie oraz eksploatację urządzeń** służących m.in. do zapewnienia wody dla ludności, ochrony przed powodzią, melioracji wodnych itp. Zbliża to spółkę wodną i ich związek (których działalność jest analogiczna) do kategorii przedsiębiorcy, czyli do podmiotu, który zgodnie z przepisami ustawy o *swobodzie działalności gospodarczej* prowadzi zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż oraz działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Spółki wodne i ich związki nie działają wprawdzie w celu osiągnięcia zysku (art. 164 ust. 1 ustawy *Prawo wodne*), ale mogą podejmować prowadzenie działalności umożliwiającej **osiągnięcie zysku netto**. Taka ustawowa charakterystyka celów **zbliża działalność spółki wodnej i związku takich spółek do działalności podmiotów zaliczanych do sektora gospodarczego**. Biorąc powyższe pod uwagę zdaniem Departamentu Rybołówstwa do tego właśnie sektora należałoby zaliczyć zarówno spółkę wodną jak i związek takich spółek.

Z pozycjoniem

DYREKTOR
DEPARTAMENTU RYBOŁÓWSTWA

Roman Wenerski